

مهم‌ترین تأثیر سیاست بر ورزش ایران

دستور ولایتی و ممنوعیت ۴۰ ساله

گروه ورزش‌ایران در آخرین سال‌های حکومت پهلوی، کاندیداتوری‌اش را برای میزبانی بازی‌های المپیک ۱۹۸۴ اعلام کرد؛ در آن زمان فقط لس‌آنجلس رقیب تهران بود و بسیاری می‌گفتند که تهران بخت بیشتری برای میزبانی این رقابت‌های مهم دارد. پیش از آن، ایران میزبان بازی‌های آسیایی ۱۹۷۴ بود که به شکل قابل‌قبولی هم از عهده این میزبانی برآمد. آن زمان در رسانه‌های مختلف صحبت از این بود که ایران ایین میزبانی را برای تمرین و آماده‌سازی جهت میزبانی بازی‌های المپیک ۱۹۸۴ انجام داده است……

- صفحه ۱۱

پنجشنبه ۵ اسفند ۱۴۰۰ - ۲۲ رجب ۱۴۴۳ - ۲۴ فوریه ۲۰۲۲

تیتراژ

ریشه‌های اقتصادی کودتا و اصلاحات ارضی

نفت در کشاکش نزاع‌های سیاسی

صفحه ۵

دنیای سیاست درقرنی که گذشت

چگونه نظم بین‌المللی نوینی خلق کنیم

صفحه ۸

گفت‌وگو با فریدون مجلسی دربارهٔ تأثیرات یک قرن اخیر سیاست بر دیپلماسی

برادرکشی دیرین در منطقه

صفحه ۴

«خورانا» هم یکی از ماست

درس‌هایی از توسعه‌نیافتگی سیاسی همسایه برای خانه خودمان

صفحه ۶

محمدرضا جلائی‌پور، جامعه‌شناس در گفت‌وگو با «شرق»:

تجربه ۸۸ نسل ما را آبدیده کرد

صفحه ۹

روزنامه

روز گذشته در جزیره قشم و بر عرشه کشتی اکتشافی «خلیج فارس» انجام شد

افتتاح کرسی مخاطرات زمین‌شناختی ساحلی

گروه علم: افتتاحیه کرسی مخاطرات زمین‌شناختی ساحلی روز گذشته در جزیره قشم و بر عرشه کشتی اکتشافی «خلیج فارس» برگزار شد. این مراسم با همیاری یزوهشگاه ملی اقیانوس‌شناسی و علوم جوی، منطقه آزاد قشم و سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور به صورت مجازی و حضوری در روز چهارشنبه چهارم اسفندماه ۱۴۰۰ خورشیدی برابر با ۲۳ فوریه ۲۰۲۲ بر عرشه کشتی کاوشگر خلیج فارس به صورت ویدئوکنفرانس با حضور همه اعضای شورای علمی راهبری کرسی از کشورهای استرالیا، ژاپن، چین…

- صفحه ۸

سال نوزدهم، شمارهٔ **۴۲۲۹** - **۱۲ صفحه** - **۷۰۰۰ تومان**

سرمقاله

جهاد تبیین و تلاش تصدیق

سیدمصطفی هاشمی‌طبا

بدون تردید در جامعه‌ای که با ظهور فناوری‌های نوین همه‌گونه اطلاعات شبهه‌انگیز به صورتی در ظاهر کاملاً منطبق با واقعیات و با ذهن انسان‌ها وارد می‌شود،

بیرایه‌زدایی از این موجود خبیث، جهاد کاملی را می‌طلبد. در سابق تنها ممکن بود که شخصی به تقلید صوتی از دیگری بپردازد و انسان در شبهه کلام قرار گیرد. امروز می‌توانند تصویری متحرک از یک فرد در حال سخنرانی نشان دهند که کلام دروغین را با شکل بسیار طبیعی ادا می‌کند. بی‌جهت نیست که مقام معظم رهبری کوشش در زدودن این اطلاعات ناپاک از جامعه را جهاد تبیین خواندند. در حقیقت جهات تبیین، کوشش وافر در جهت تصحیح اطلاعات نادرست و ارائه مطالب صحیح و قابل اعتماد به مردم است. در این رهگذر نباید فراموش کنیم که حفظ صیانت نفس انسان‌ها و زدودن آثار تضعیف اخلاقی بسیار سنگین‌تر و گران‌بایتر از ایجاد شبهه در ذهن و جان انسان‌هاست و در حقیقت مانند سنگی که به‌سادگی درجاه افکنده شود و بیرون‌کشیدن آن به‌سختی نیز میسر نباشد، لکه‌های ایجادشده در ذهن‌های پاک به‌سختی زدوده می‌شود

و بسیار باید جهاد و کوشش کرد تا آن سبای‌ها مجدداً به سپیدی بازگردد. اگر ارائه اطلاعات صحیح و صادقانه در جامعه را تلاش بنامیم، حقیقتاً زدودن اطلاعات غلط و شبهه‌آمیز پس از انتشار را باید جهاد اعلام کنیم؛ زیرا به‌مراتب مشکل‌تر است. اولی ارائه مآوقع است و شاید حتی از تلاش به‌مراتب کمتر نیرو بخواهد و می‌توان به آن بیان با اجرا اطلاق کرد؛ اما دومی باید با نکته‌سنجی و دلالت بسیار صورت بگیرد و نیاز به دهه‌ها برابر انرژی دارد. نوعاً دشمنان از ناآگاهی‌ها و ابهامات استفاده و به دلخواه خود آن را مطرح می‌کند و به همین دلیل اطلاعات مبهم و سرپوش‌گذاشته‌شده در جامعه را بهانه کرده و به طراحی حمله و تخریب اذهان می‌پردازد. البته این تنها مربوط به دشمنان خارجی نیست، بلکه ایجاد شبهه و تردید از سوی برخی دوستان داخلی به حکم مثل معروف «دشمن دانسا بلندت می‌کند، بر زمینت می‌زند نادان دوست» صورت می‌گیرد. بنابراین تلاش تصدیق یعنی ارائه صادقانه مسائل در جامعه و پیشگیری از گسترش اطلاعات نادرست دشمن و آلوده‌شدن اذهان و چه بهتر که چنین باشد و نیاز به جهاد گسترده را محدودتر کند. شاید بتوان به چند مثال ساده در این خصوص دست یازید تا موضوع روشن شود. همه به خاطر دارند که در جریان محاکمه آقای مهدی هاشمی، فرزند مرحوم آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی دادگاه اعلام غیرعلنی‌بودن کرد. آقای مهدی هاشمی درخواست علنی‌بودن دادگاه را داشت. وقتی متهمی درخواست علنی‌بودن دادگاه و ارائه دفاعیات خود به مردم را دارد و دادگاه با این کار مخالفت و سپس او را محکوم می‌کند، آیا این شبهه که محاکمه و صدور رای مشکل خاصی داشته، در ذهن مردم پدیدار نمی‌شود؟ در همین‌جا دشمن از این شبهه سوءاستفاده می‌کند و می‌گوید دادگاه نمی‌خواسته شرکای او مطرح شوند و به این ترتیب اذهان را آلوده می‌کند. یا در جریان عدم احراز صلاحیت آقای علی لاریجانی برای نامزدی ریاست‌جمهوری، درحالی‌که ایشان خواستار اعلام دلایل عدم احراز صلاحیت خود بود و شورای نگهبان موافقت نکرد، دیدیم که چه گمانه‌زنی‌هایی صورت گرفت و از آن چه سوءاستفاده‌هایی شد. محاکمه آقای عیسی شریفی‌منش، قائم‌مقام سابق شهرداری تهران نیز از جمله موارد قابل ذکر است؛ مردم نمی‌دانند آقای مهندس شریفی‌منش کیست؟ اتهامش چه بوده است؟ آیا به صفت قائم‌مقامی شهرداری (که یک شغل غیرنظامی است) محاکمه می‌شود یا به دلیل پاسدا بودن در محکمه نظامی محاکمه می‌شود و سرانجام نمی‌دانند. ۲۰ سال حبس ایشان برای چه جرمی است. حال با انتشار یک فایل صوتی از فرماندهان سپاه پاسداران، وقتی اطلاعات درست به مردم داده نمی‌شود، دشمن همه نوع اطلاعات مختلف به مردم می‌دهد و مردم هم حق دارند باور کنند. حال جهاد تبیین چه چیزی را و چگونه می‌خواهد تبیین کرده و اذهان را روشن کند؟ اگر در همان اول «تلاش تصدیق» یعنی انتشار بسته نمی‌شد؟ البته در جامعه‌ای که اعتماد رنگ باخته است، گروه‌های مختلف مردم از هر اطلاعی، برداشت خاص خود را خواهد داشت و هرکس فراحال خود به تعبیر و تفسیر می‌پردازد و آن را منتشر می‌کند و طبیعی است که اذهان آلوده می‌شود. یکی از جامعه‌شناسان، درخصوص مثالی برای این مسئله، موضوع اسپیدیاشی در اصفهان را مطرح می‌کند و می‌نویسد که برداشت‌های گروه‌ها چنین است:

ادامه در صفحه ۹

عکس: عباس عطار

مردم «آب» بی سیاست نمی‌خورند

پرونده «شرق» مجریان باورونده قرن جدید روزهای چهارشنبه روپخش

نمی‌خورند، به خطا نرفته‌ایم. مردم ایران در طول یک قرن نشان داده‌اند اهل تسامح و مدارا هستند، مگر آنکه اعتنایی به خوی ملایم آنان نشود و حوادث بی‌شمار یک قرن، سند این مدعاست. به هر تقدیر در دومین پرونده، یک قرن سیاست ایران را در حوزه‌های دیگر واکاوی می‌کنیم.

برپنج و خمی گذشت تا دست آخر با یک کودتا همه رویایها آتش زیر خاکستر شد تا سرانجام پهلوی‌ها در انقلاب اسلامی ۵۷ تاوان نیم‌قرن حکومت‌داری خود را بدهند. با روی کار آمدن دولت‌های بعد از انقلاب، بی‌سیاست معنای دیگری یافت و بخشی از زندگی روزمره مردم شد. این‌گونه است که اینک اگر بگوییم ایرانیان آب بی‌سیاست

حوادث یک قرن گذشته نشان داده است سیاست تا چه میزان در زندگی ایرانیان نقش تعیین‌کننده‌ای داشته است. قبل از وقوع انقلاب مشروطه، جنبش‌های سیاسی متفاوتی رخ عیان کردند تا اینکه به مشروطه منتهی شد. پس از شکست مشروطه، برآمدن دودمان پهلوی، خاصه پهلوی اول به‌سادگی میسر نشد. سیاست از دل‌انانی

یادداشت

پیران ویسه

پذیراست و می‌گوید چون به ایرانیان بیبوندی، نزد او جایگاهی رفیع خواهی داشت که در ریخته‌شدن خون سیاوش بی‌گناه بوده‌ای و هرآنچه تاکنون کرده‌ای که موجب آزرده‌شدن خسرو شده، در نگاه او نیکی انگاشته می‌شود و اگر در این نبرد، زندگی تو تباه شود، شاه غمین خواهد شد و اکنون همه بزرگان ایران تو را دوست خویش می‌دانند و اگر دل و زبانت یکی باشد، از این آوردگاه جان به سلامت خواهی برد ولی اگر در اندیشه جنگ با ایرانیان باشی، بدان که جایگاه و نیز جان خویش را از دست خواهی داد که این کینه فرونشیند تا افراسیاب از پای درآید. شایسته است پند من بشنوی و آن کسی که به خون سیاوش دست یازیده، به مانند سکان به بند کشی و نزد من فرستیدش و من نیز خود او را به نزد شاه فرستم؛ خواه بر او بیخشاید و خواه سر از تنش جدا گرداند و دیگر آنکه از گنج هرآنچه نزد توست از اسبان و گهر و دیبا و دینار و از زره و کلاهخود و برکستان و از خنجر هندوان همه را به نزد ما بفرست که همه اینها به بیداد از مردم ایران روده شده و چون همه آنها را بازآوری، نزد خسرو فرستم تا آنها را بر سپاه بیخشند و بدین‌گونه جان خویشتر را بازبرده‌ای و دیگر اینکه فرزند خویش و دو برادر را اگرولگان به دربار ایران بفرست تا از سوی تو ایمنی باشد ایرانیان را و راه دیگر آن است که خودت و همه خاندانت به ایران آیی و در سایه مهر شاه ایران در آسایش زندگی کنبد که تو خود با دل مهربان خسرو آشناتری که از سسوی او هیچ گردنی بر تو و دودمان تو نخواهد بود و اگر دل آن نداری که از ترکان جدا شوی و به ایران بیایی و از شاه ترکان هراس داری، از توران دست بشوی و در چاچ بنشین و در همان جا سروری و بزرگی کن. اما اگر باز هم دل در گرو افراسیاب داری، بدین معناست که به جنگ روی آورده‌ای که ایرانیان اکنون زور شیر دارند و جنگ پلنگ و بدان اگر این گفته‌ها را به گوش جان نشنوی، در فرجام پشیمان خواهی شد و وقتی تیغ زمانه سر از پیکرت جدا کند، پشیمانی سودی نخواهد داشت». گویو، پس از دریافت پیام خسرو از سوی پدر، روانه بلخ شد و چون در آن شهر فرود آمد، بدان‌گونه که گودرز گفته بود، فرستاده‌ای را به ویسه کرد روانه کرد تا پیران را از آمدن گویو با سپاهی گران به بلخ آگاه گرداند و چون پیران، سپاه ایران را بدید، فرمان داد کوس‌ها را برآوا گردانید، دوازده هزار سپاهی در آن سوی جیحون رده برستند و آماده کارزار شدند. نمایندگان دو سپاه به مدت دو هفته به گفت‌وگو پرداختند تا شاید به آشتی بینجامد و جنگ به بیداد نکشد. و ایرانیان سخن‌ها گفتند و پاسخ‌ها شنیدند و پیران سرانجام پذیرفت که تورانیان گنه‌کارند.

ادامه در صفحه ۴

یادداشت

رد پای گاز در بحران اوکراین

که همانند کریمه، راه بیوستن این مناطق به روسیه را هموار کنند.
۱- دوتسک: از استان‌های شرقی کشور اوکراین است، با مرکزیت شهر دوتسک با جمعیتی حدود پنج میلیون نفر که اتفاقاً پرجمعیت‌ترین استان اوکراین است؛ با مسافتی بالغ بر ۲۷ هزار کیلومتر مربع نزدیک به پنج درصد کل خاک اوکراین، این استان در دوره استالین به سال ۱۹۳۸ منطقه‌ای خودمختار اعلام و استالیانو نام گرفت. زبان ۷۵ درصد از مردم دوتسک روسی است و ۲۵ درصد هم اوکراینی صحبت می‌کنند. موج جدایی‌خواهی شبه‌جزیره کریمه و الحاق آن به روسیه بر مردم دوتسک اثر گذاشت و در ۱۱ مه می‌سال ۲۰۱۴ اهالی این استان در یک همه‌پرسی به منظور کسب استقلال از اوکراین شرکت کردند و بیش از ۸۹ درصد از رای‌دهندگان به خودمختاری استان دوتسک رای دادند.
۲- خارکف: استان خارکف سومین استان پرجمعیت اوکراین است و مرکز آن شهر خارکف است. مساحت خارکف هم مانند دوتسک کمی بیش از پنج درصد از خاک اوکراین است. استانی صنعتی‌کس که بزرگ‌ترین مرکز اقتصادی و علمی شوروی سابق در شرق روسیه بود و هم‌اکنون نیز مهم‌ترین شهر صنعتی اوکراین است که تا سال ۱۹۳۴ پایتخت اوکراین بود و از این سال مرکز اوکراین به شهر کی‌یف منتقل شد. هم‌زمان با همه‌پرسی استان دوتسک در این منطقه هم مردم دست به همه‌پرسی زدند. همه‌پرسی خارکف برخلاف کریمه با تشنج روبه‌رو نبود. به هر صورت جدایی‌طلبان همه‌پرسی را پیش بردند.
۳- لوهانسک: هم‌زمان با همه‌پرسی دوتسک در منطقه لوهانسک نیز مردم پای صندوق‌های رای رفتند و به خودمختاری رای دادند. رای مثبتی که در سه منطقه از ایالت‌های هم‌مرز اوکراین با روسیه داده شد، تنها مورد تأیید روسیه قرار گرفت. مساحت لوهانسک هم مانند دوتسک حدود ۲۷ هزار کیلومتر مربع است با جمعیتی حدود ۲.۵ میلیون نفر. اعضای پارلمان روسیه با پیشنهاد پوتین مبنی بر تصویب طرح به رسمیت شناختن استقلال دو جمهوری دوتسک و لوهانسک در روزهای گذشته موافقت کردند و رای نمایندگان دوما برای تأیید نهایی به دفتر رئیس‌جمهور پوتین ارسال شده است.
لوهانسک: لوهانسک هم‌زمان با همه‌پرسی دوتسک از تحویل گاز روسیه به صنایع این کشور، خانم مرکل صدراعظم سابق آلمان را به فکر ایجاد خط لوله‌ای دیگر در همین مسیر انداخت که به خط لوله صادرات نورد استریم۲ معروف است؛ خط لوله‌ای که میزان گاز روسیه به آلمان را به دو برابر فعلی خواهد رساند.

ادامه در صفحه ۲

نعمت احمدی

حقوق‌دان

مهدی افشار

پژوهشگر

امیر عربی - چشم‌پزشک

افزایش بروز بیماری‌های روان‌شناختی در ایام پاندمی کرونا فسرک می‌کند با اینکه کرونا باعث ایجاد اختلالات روانی می‌شود. اولی را مطالعات اثبات کرده‌اند

که البته خیلی کار شاقی هم انجام نداده‌اند.
دیدهی است در ایامی که نه جانت در امان است، نه اقتصادت روبه‌راه است، نه گردشت به‌جاست و نه از سلامت عزیزانت اطمینان خاطر داری، روانی‌شدن کمترین کاری است که از دستت برمی‌آید.
آیات دومی ولی نیازمند زمان بیشتری بود. البته ما ایرانیان که همیشه از هوش و ذکاوت بالایی برخوردار بوده‌ایم، خیلی قیل‌تراها شک‌هایی کرده بودیم که کسی که کرونا می‌گیرد، دیگر آن آدم قبلی نمی‌شود؛ اما برای اثبات همین یافته‌های ساده، اجنبی‌ها شرق و غرب عالم را به دوخته‌اند. قضیه از این قرار است که به‌تازگی دانشمندان چینی، روی ۱۵۳هزارو ۸۷۸ بیمار آمریکایی، مطالعه‌ای انجام داده و نتایجش را منتشر کرده‌اند. طبق نتایج منتشرشده، افرادی که کرونا می‌گیرند و بهبودی می‌یابند، حتی اگر در بیمارستان بستری نشده‌اند، نسبت به آنهایی که کرونا نگرفته‌اند، بیشتر در معرض اختلالات روان‌پزشکی قرار دارند؛ بیشتر استرس می‌گیرند، بیشتر احساس افسردگی دارند، بیشتر داروی خواب‌آور مصرف می‌کنند و حتی گرایش به مصرف مواد مخدر هم (چه سنتی چه صنعتی) در آنها بیشتر است. عملکرد مغزی و هوشی این بیماران بهبودیافته از کرونا هم نسبت به افراد کروناگرفته داری معنی‌داری داشته است. اینها صرفاً مشاهدات خالی نبوده، حتی فرضیه‌هایی درباره التهاب مغز و شواهندی درباره وجود این التهاب در بیماران کووید اعلام و منتشر شده است. به بیان دقیق‌تر، از ۳۰ روز پس از مثبت‌شدن تست کرونا، باید منتظر اختلالات خواب و افسردگی و اضطراب بود و البته شاید دیگر از بوی تریاک خانه همسایه دلخیز نشویم. هم به علت اختلال حس بویایی و هم به علت اعتدال حس سودایی! تازه آنچه‌گفته‌برای مبتلایان بهبودیافته است، با این آمار و ارقام و البته با نزدیک‌شدن به مرز هفت میلیون بیمار مبتلا به کووید ایرانی، اگر همین الان کرونا تمام شود، از یک طرف هفت‌میلیون بیمار بهبودیافته، کووید داریم که در معرض استرس و افسردگی هستند، از طرف دیگر ۷۸ میلیون نفر هم هستند که به‌واسطه کرونا یا عزیز از دست داده‌اند، یا شغل از دست داده‌اند، یا تفریح از دست داده‌اند، یا قدرت خرید از دست داده‌اند، یا زیر خط فقر هستند، یا… با همه این تفاسیر اگر از چهره جامعه‌پساکرونای ایران می‌ترسید، نگران نباشید، خدا بزرگ است… خلاصه اینکه این کرونا همه‌کار می‌کند.

ادامه در صفحه ۴